PRAWO KOSMETYCZNE

Mirosław Borkowski

GSW

Gdańsk 2019

Recenzent
prof. dr hab. Andrzej Powałowski

Redakcja
Projekt okładki
Tomasz Mikołajczewski

Wydanie pierwsze, objętość 14,2 ark. wyd., Gdańsk 2019

Druk i oprawa
Sowa-Druk na Życzenie, www.sowadruk.pl, tel. 22 431 81 40
Sowa Sp. z o.o., 05-500 Piaseczno, ul. Raszyńska 13

© Copyright by Gdańska Szkoła Wyższa, Gdańsk 2019

GSW
GDAŃSKA SZKOŁA WYŻSZA

WYDAWNICTWO GSW
Do 2011 r. pod nazwą Wydawnictwo Gdańskiej Wyższej Szkoły Administracji
następnie pod nazwą Wydawnictwo Gdańskiej Szkoły Wyższej

80-875 Gdańsk, ul. Biskupia 24B
tel. 58 305 08 11, tel. 58 305 08 12

Zamówienia: wydawnictwo@gsw.gda.pl

https://gsw.gda.pl/WYDAWNICTWO

Nr katalogowy: 103 ▪ ISBN 978-83-66270-03-9

Spis treści

Wykaz skrótów najczęściej stosowanych w tekście 9
Wykaz skrótów aktów prawnych najczęściej stosowanych w tekście 11
Wstęp 15

Rozdział I
Regulacje prawne dotyczące kosmetyków w Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1918–2013 19

1. Regulacje prawne w okresie II Rzeczypospolitej 19
2. Kosmetyki — stan prawny w latach 1945–2018 41
   2.1. Regulacje prawne w latach 1945–2001 41
   2.2. Ustawa z dnia 30 marca 2001 r. o kosmetykach 46
   2.3. Ustawa z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych 48

Rozdział II
Kosmetyki w ustawodawstwie europejskim 51

1. Dyrektywa kosmetyczna w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących produktów kosmetycznych (76/768/EWG) 51
2. Ogólna charakterystyka rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. 55

Rozdział III
Produkt kosmetyczny — analiza pojęcia 61

1. Definicja produktu kosmetycznego 61
2. Produkt kosmetyczny a produkty podobne 70
   2.1. Produkt kosmetyczny a produkt leczniczy 73
   2.2. Produkt kosmetyczny a wyrób medyczny 77
   2.3. Produkt kosmetyczny a produkt biobójczy 79

Rozdział IV
Wybrane podstawowe definicje zawarte w rozporządzeniu nr 1223/2009 i ustawie o produktach kosmetycznych — krótka charakterystyka ... 83

1. Definicje podstawowe z zakresu produktu kosmetycznego — informacje wprowadzające ... 83
2. Producent, wytwórca — definicja i zakres czynności ... 84
3. Dystrybutor, importer, użytkownik końcowy ... 88
4. Udostępnianie na rynku, wprowadzenie do obrotu, wycofanie z rynku, wycofanie od użytkowników końcowych ... 91
5. Działanie niepożądane i ciężkie działanie niepożądane ... 93

Rozdział V
Bezpieczeństwo produktów kosmetycznych ... 97

1. Zagadnienia ogólne dotyczące bezpieczeństwa produktów kosmetycznych ... 97
2. Podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo produktu kosmetycznego ... 102
   2.1. Osoba odpowiedzialna ... 102
   2.2. Dystrybutor ... 107
3. Dobra Praktyka Produkcji i normy zharmonizowane ... 111
4. Ocena bezpieczeństwa produktu kosmetycznego ... 114
   4.1. Raport bezpieczeństwa produktu kosmetycznego ... 117
   4.2. Dokumentacja produktu kosmetycznego ... 119
5. Procedura zgłaszania produktu kosmetycznego ... 121

Rozdział VI
Ograniczenia dotyczące stosowania niektórych substancji ... 127

1. Informacje wstępne ... 127
2. Zakaz stosowania niektórych substancji ... 127
3. Substancje sklasyfikowane jako substancje CMR ... 131
4. Nanomateriały ... 137
5. Śladowe ilości substancji niedozwolonych ... 143

Rozdział VII
Testy na zwierzętach ... 147

1. Produkt kosmetyczny a testy na zwierzętach — informacje podstawowe ... 147
2. Testy na zwierzętach, a regulacje prawne zawarte w rozporządzeniu 1223/2009 dotyczącym produktów kosmetycznych ... 152

Rozdział VIII
Informacje dla konsumentów 159

1. Informacje wprowadzające 159
2. Definicja „konsumenta” 161
3. Oznakowanie produktów kosmetycznych 162
4. Oświadczenia o produkcie 173
5. Publiczny dostęp do informacji 179

Rozdział IX
Własność intelektualna i reklama produktów kosmetycznych 181

1. Produkty kosmetyczne a prawo własności przemysłowej — informacje podstawowe 181
2. Zapach w prawie własności intelektualnej 183
3. Zagadnienia podstawowe dotyczące reklamy 186
4. Reklama produktów kosmetycznych a czyn nieuczciwej konkurencji — uwagi ogólne 192

Rozdział X
Nadzór nad rynkiem 197

1. Nadzór i kontrola nad rynkiem produktów kosmetycznych — informacje podstawowe 197
2. Działalność wybranych instytucji w zakresie nadzoru na rynkiem produktów kosmetycznych — wybrane zagadnienia 199
3. Ciężkie działania niepożądane produktu kosmetycznego 207

Rozdział XI
Niezgodność z przepisami i klauzula ochronna 215

1. Niezgodność z przepisami 215
2. Klauzula ochronna 220
3. Dobre praktyki administracyjne 222

Rozdział XII
Współpraca administracyjna i środki wykonawcze 223

1. Współpraca administracyjna 223
2. Środki wykonawcze i przepisy przejściowe 224

Rozdział XIII
Czynności upiększające 227

1. Czynność upiększająca — próba określenia zakresu 227
2. Pacjent jako szczególny rodzaj konsumenta czynności upiększających 233

Rozdział XIV
Odpowiedzialności za wykonywanie czynności upiększających 237

1. Zgoda na zabieg 238
2. Odpowiedzialność cywilna 242
3. Odpowiedzialność karna za wykonanie czynności upiększających 249
4. Inne rodzaje odpowiedzialności związane z wykonywaniem czynności upiększających 251
5. Odpowiedzialność związana ze stosowaniem produktów kosmetycznych 253

Bibliografia 255

Załączniki 259

Załącznik 1
Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 25 czerwca 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o dozorze nad wyrobem i obiegiem środków kosmetycznych 259

Załącznik 2
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie określenia kategorii produktów będących kosmetykami 261

Załącznik 3
Ustawa z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych 263

Załącznik 4
Dyrektywa z dnia 27 lipca 1976 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących produktów kosmetycznych (76/768/EWG) 273

Załącznik 5
Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 kwietnia 1991 r. C-112/89 275

Załącznik 6
Opinia Rzecznika Generalnego L.A. Geelhoeda przedstawiona w dniu 17 marca 2005 r. 277

Załącznik 7
Sprawa: Hans Schwarzkopf GmbH & CO. KG v. Zentrale Zur Bekämpfung Unlauteren Wettbewerbs EV 301

Załącznik 8
Rozporządzenie Komisji (UE) NR 655/2013 z dnia 10 lipca 2013 r. określające wspólne kryteria dotyczące uzasadniania oświadczeń stosowanych w związku z produktami kosmetycznymi 303

Wykaz skrótów najczęściej stosowanych w tekście

art. — artykuł

CAS — amerykańska organizacja Chemical Abstracts Service

CEN — Europejski Komitet Normalizacyjny

CMR — Carcinogen, Mutagen, Reproductive Toxicant (substancje rakotwórcze, mutagenne lub działające szkodliwie na rozrodczość)

Dz. Urz. — Dziennik Urzędowy

Dz. Urz. UE — Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

Dz.U. — Dziennik Ustaw

Dz.U. RP — Dziennik Urzędowy Prezydenta Rzeczypospolitej

ECHA — agencja UE, Europejska Agencja Chemikaliów (European Chemicals Agency)

ECVAM — Europejskie Centrum Walidacji Metod Alternatywnych (European Centre for the Validation of Alternative Methods)

EFSA — Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (European Food Safety Authority)

EKE-S — Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny

ETS — Europejski Trybunał Sprawiedliwości

EWG — Europejska Wspólnota Gospodarcza

GIF — Główny Inspektor Farmaceutyczny

GMP — dobre praktyki produkcyjne (Good Manufacturing Practice)

ISO — Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna (International Organization for Standardization)

IUPAC — Międzynarodowa Unia Chemii Czystej i Stosowanej (International Union of Pure and Applied Chemistry)

lit. — litera

Min. Spr. Wew. — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

MP — Monitor Polski

NRL — Naczelna Rada Lekarska

NSA — Naczelny Sąd Administracyjny

OECD — Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (Organization for Economic Co-operation and Development)

par. — paragraf

PKN — Polski Komitet Normalizacyjny

pkt — punkt

poz. — pozycja

późn. zm. — późniejsze zmiany

REACH — Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals

REGON — Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej

SCCNFP — Komitet Naukowy ds. Produktów Kosmetycznych i Produktów Nieżywnościowych Przeznaczonych dla Konsumenta (Scientific Committee on

Cosmetic Products and Non-Food Products Intended for Consumers)

SCCS — organ UE, Komitet Naukowy ds. Bezpieczeństwa Konsumentów (Scientific Committee on Consumer Safety)

sygn. — sygnatura

t.j. — tekst jednolity

t.p. — tekst pierwotny

UE — Unia Europejska

ust. — ustęp

WSA — Wojewódzki Sąd Administracyjny

Wykaz skrótów aktów prawnych najczęściej stosowanych w tekście

decyzja 2019/701	decyzja Komisji (UE) 2019/701 z dnia 5 kwietnia 2019 r. ustanawiająca słownik wspólnych nazw składników do stosowania na etykietach produktów kosmetycznych (Dz. Urz. UE L 2019.12.1)
decyzja kosmetyczna	decyzja wykonawcza Komisji z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie wytycznych dotyczących załącznika I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 dotyczącego produktów kosmetycznych (Dz. Urz. UE L 2013.315.82)
dyrektywa 2001/83/WE	dyrektywa 2001/83/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do produktów leczniczych stosowanych u ludzi (Dz. Urz. UE L 2001.311.67 z późn. zm.)
dyrektywa 2001/95/WE	dyrektywa 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów (Dz. Urz. UE L 2002.11.4 z późn. zm.)
dyrektywa 2010/63/UE	dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/63/UE z dnia 22 września 2010 r. w sprawie ochrony zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych (Dz. Urz. UE L 2010.276.33)
dyrektywa 2015/2436	dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2436 z dnia 16 grudnia 2015 r. mająca na celu zbliżenie ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do znaków towarowych (Dz. Urz. UE L 2015.336.1 z późn. zm.)
dyrektywa 76/768/EWG	dyrektywa Rady z dnia 27 lipca 1976 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących produktów kosmetycznych (Dz. Urz. UE L 1976.262.169 z późn. zm.)
dyrektywa 86/609/EWG	dyrektywa Rady z dnia 24 listopada 1986 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących ochrony zwierząt

	wykorzystywanych do celów doświadczalnych i innych celów naukowych (Dz. Urz. UE L 1986.358.1)
dyrektywa kosmetyczna	patrz: *dyrektywa 76/768/EWG*
dyrektywa medyczna	dyrektywa Rady 93/42/EWG z dnia 14 czerwca 1993 r. dotycząca wyrobów medycznych (Dz. Urz. UE L 1993.169.1 z późn. zm.)
dyrektywa o bezpieczeństwie produktów	patrz: *dyrektywa 2001/95/WE*
k.c.	ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. — Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1145)
k.r.i.o.	ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. — Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 682 z późn. zm.)
k.s.h.	ustawa z dnia 15 września 2000 r. — Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1577 z późn. zm.)
o.z.s.	ustawa z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium (Dz.U. z 2017 r. poz. 2111)
p.a.p.p.	ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1191 z późn. zm.)
p.f.	ustawa z dnia 6 września 2001 r. — Prawo farmaceutyczne (t.p. Dz.U. z 2001 r. Nr 126, poz. 1381, t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 499 z późn. zm.)
p.p.	ustawa z dnia 6 marca 2018 r. — Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2018 r. poz. 646 z późn. zm.)
p.w.p.	ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. — Prawo własności przemysłowej (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 776 z późn. zm.)
Prawo farmaceutyczne	patrz: *p.f.*
rozp. dot. prod. biobójczych	rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz. Urz. UE L 161/1 z dnia 27.06.2012 r. z późn. zm.)
rozp. dot. substancji niedozwolonych	rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie listy substancji niedozwolonych lub dozwolonych z ograniczeniami do stosowania w kosmetykach oraz znaków graficznych umieszczanych na opakowaniach kosmetyków (Dz.U. z 2005 r. Nr 72, poz. 642 z późn. zm.)
rozp. o doz. śr. kosm. z 1939 r.	rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 18 stycznia 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu

	i Handlu o dozorze nad wyrobem i obiegiem środków kosmetycznych (Dz.U. z 1939 r. Nr 13, poz. 72)
rozp. o śr. kos. z 1934 r.	rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 25 czerwca 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o dozorze nad wyrobem i obiegiem środków kosmetycznych (Dz.U. RP z 1934 r. Nr 62, poz. 523)
rozp. o wyr. med.	rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/745 z dnia 5 kwietnia 2017 r. w sprawie wyrobów medycznych, zmiany dyrektywy 2001/83/WE rozporządzenia (WE) nr 178/2002 i rozporządzenia (WE) nr 1223/2009 oraz uchylenia dyrektywy Rady 90/385/EWG i 93/42/EWG
rozp. o.d.a.ż.i.p.u.	rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz.U. RP z 1928 r. Nr 36, poz. 343)
rozporządzenie 1223/2009	rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczące produktów kosmetycznych (Dz. Urz. UE L 2009.343.59)
rozporządzenie 2017/1001	rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie znaku towarowego Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 2017.154.1)
rozporządzenie 655/2013	rozporządzenie Komisji (UE) nr 655/2013 z dnia 10 lipca 2013 r. określające wspólne kryteria dotyczące uzasadniania oświadczeń stosowanych w związku z produktami kosmetycznymi (Dz. Urz. UE L 2013.190.31)
rozporządzenie kosmetyczne	patrz: *rozporządzenie 1223/2009*
rozporządzenie o środkach kosmetycznych z 1939 r.	patrz: *rozp. o doz. śr. kosm. z 1939 r.*
rozporządzenie z 1928 r.	patrz: *rozp. o.d.a.ż.i.p.u.*
TfUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/2 z późn. zm.)
u.p.k.	ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 134 z późn. zm.)
u.w.m.	ustawa z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 175 z późn. zm.)
u.z.n.k.	ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 419 z późn. zm.)
ust. o prod. kosm.	patrz: *u.p.k.*

ustawa o IH	ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (t.p. Dz.U. z 2001 r. Nr 4, poz. 25, t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1930 z późn. zm.)
ustawa o PIS	ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.p. Dz.U. z 1985 r. Nr 12, poz. 49, ostatni t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 59)
ustawa o produktach biobójczych	ustawa z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2231)

Wstęp

W 2015 r. ukazała się monografia: M. Borkowski, *Prawo kosmetyczne. Zarys prawa polskiego i europejskiego* i, jak napisano we Wprowadzeniu do niej, miała to być pierwsza monografia, która w kompleksowy sposób omawiała rozporządzenie kosmetyczne z 2009 r. Książka ta wypełniała lukę istniejącą na rynku wydawniczym związanym z prawem kosmetycznym — i prawdopodobnie spełniła swoje zadanie.

Okres, jaki upłynął od jej wydania — biorąc pod uwagę ilość dokonywanych zmian w obszarze prawa kosmetycznego, nie należał do wyjątkowo aktywnych. Ustawodawca europejski wykazuje się wielką powściągliwością, bowiem nie licząc kilkunastu zmian rozporządzenia 1223/2009 dotyczącego produktów kosmetycznych, a polegających przede wszystkim na wprowadzeniu korekt do załączników w zakresie wykazu substancji dopuszczonych do stosowania, nie dokonano żadnych innych poważnych zmian przedmiotowego rozporządzenia. Można więc stwierdzić, że rozporządzenie to w wystarczający sposób uregulowało obszar związany z produktami kosmetycznymi.

Nie zmieniło się wiele również w krajowym systemie prawnym dotyczącym prawa kosmetycznego — w dalszym ciągu mamy dość specyficzną sytuację polegającą na obowiązywaniu dwóch aktów prawnych (ustawa krajowa i rozporządzenie unijne) regulujących tę samą materię. Warto jednak zwrócić uwagę na głosy praktyków i przedstawicieli doktryny, które obecną sytuację uważają za niewłaściwą i sugerują konieczność jej uporządkowania.

Co prawda od 1 stycznia 2019 r. obowiązuje nowa ustawa z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych, trudno jest ją jednak uznać za akt wyjątkowy czy ułatwiający funkcjonowanie rynku produktów kosmetycznych. W dalszym ciągu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej obowiązującymi aktami prawnymi z obszaru praw kosmetycznego pozostają więc wspomniane już powyżej rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 i nowa ustawa mająca charakter „kadłubkowy". Można pokusić się o stwierdzenie, iż ustawa ta powinna być raczej zatytułowana: ustawa dotycząca wybranych zagadnień produkcji i obrotu produktami kosmetycznym oraz kar

pieniężnych — ta tematyka dominuje bowiem w nowej ustawie o produktach kosmetycznych. W innych obszarach prawa kosmetycznego ustawa odsyła do regulacji zawartych w rozporządzeniu unijnym.

W związku z przytoczonymi uwarunkowaniami można zastanawiać się nad potrzebą pisania kolejnej książki, w dużym stopniu odnoszącej się do obowiązującego i opisanego już stanu pranego, czy lepszym rozwiązaniem nie byłoby wydanie drugie poprawione.

I takie było pierwotne zamierzenie — niniejsza praca, początkowo miała stanowić wydanie drugie, uzupełnione i poprawione *Prawa kosmetycznego*... (2015). Zamiarem autora było przygotowanie, w oparciu o uwagi czytelników, głosy praktyków i spostrzeżenia autora, publikacji odpowiadającej potrzebom rynku. Przede wszystkim należało usunąć (jeżeli nie wszystkie, to przynajmniej większą część) błędów redakcyjnych, stylistycznych i merytorycznych, bo niestety (z uwagi na pośpiech, jaki towarzyszył pracy nad pierwszym wydaniem) i takie zostały popełnione.

Jednak, w trakcie prac nad zmianami zdecydowano, że prezentowana praca wydana zostanie zarówno pod nowym tytułem i stanowić będzie nową publikację, oczywiście uwzględniającą treść „Prawa kosmetycznego. Zarys prawa polskiego i europejskiego". Przykładowo nie uległ większym zmianom rozdział I, w którym dokonana jest analiza aktów prawnych dotyczących produktów kosmetycznych wydanych w latach 1919–2018.

Nowa publikacja *Prawo kosmetyczne* została poszerzona między innymi o zagadnienia dotyczące zasad i podstaw prawnych prowadzenia działalności kosmetycznej, wykonywania czynności upiększających. Tym samym należało poszerzyć zakres monografii o treści związane z odpowiedzialnością za przeprowadzanie zabiegów kosmetycznych. Zagadnienia te zostały omówione w sposób dość ogólny, a w odpowiednich miejscach znajdują się odwołania do prac specjalistycznych zajmujących się jedynie taką problematyką. Zapewne takie potraktowanie niezwykle ważnych zagadnień odpowiedzialności spotka się z krytyką, ale zamierzeniem autora nie jest stworzenie „monumentalnego dzieła", a jedynie zwrócenie uwagi na istniejący problem.

Jest to pierwsza publikacja, gdzie dokonuje się analizy zagadnień związanych z produktem kosmetycznym, jak i z czynnościami kosmetycznymi, które w dalszej części monografii określane są terminem: czynności upiększające. Po dodaniu tych nowych fragmentów monografia nie powinna być traktowana jako komentarz do rozporządzenia — co jest celowym zabiegiem Autora.

Głównym zamierzeniem Autora i podstawowym celem prezentowanej monografii jest dokonanie analizy aktualnego stanu prawnego związanego zarówno z wykonywaniem czynności upiększających, jak i stosowaniem różnego rodzaju produktów służących tym czynnościom.

Należy mieć nadzieję, że proponowana struktura i układ monografii tworzą logiczną całość, podporządkowaną głównemu celowi, jakim jest zaprezentowanie w sposób przystępny podstawowej wiedzy z zakresu prawa kosmetycznego — nowego działu prawa, który zasługuje na wyodrębnienie nie tylko jako przedmiot nauczania. Całość pracy została wzbogacona o wykaz wybranych orzeczeń, stanowiących cenny materiał porównawczy, które dodatkowo mogą być bardzo pomocne w lepszym poznaniu problematyki prawa kosmetycznego. W nowej wersji monografii znajduje się również więcej odwołań do literatury, której ilość, co jest zjawiskiem naturalnym, od 2015 roku wzrosła.

Świadomie zrezygnowano z fragmentów dotyczących danych ekonomicznych o wielkości rynku produktów kosmetycznych, ilości podmiotów funkcjonujących w tym obszarze. Osoby zainteresowane wartością rynku produktów kosmetycznych czy ilością osób zatrudnionych w tej branży bez problemu znajdą te dane w źródłach ogólnodostępnych, między innymi w rocznikach statystycznych czy na licznych stronach internetowych.

Pominięto także informacje związane z historią kosmetyków, warto jednak przypomnieć, że zagadnienia te w sposób niezwykle inspirujący zostały zaprezentowane w takich pracach, jak: Władysław S. Brud, Iwona Konopacka-Brud, *Podstawy perfumerii*, Łódź 2009; Irena Rudowska, *Kosmetyka wczoraj i dziś*, Warszawa 1989; Jolanta Szczygieł-Rogowska, Joanna Tomalska, *Historia kosmetyki w zarysie*, Białystok 2007; Nancy Etcoff, *Przetrwają najpiękniejsi*, Warszawa 2000; Georg Vigarello, *Historia czystości i brudu*, Warszawa 2012; *Historia urody*, Warszawa 2011; *Historia zdrowia i choroby*, Warszawa 2011.

Na koniec tego wstępu, chcę podziękować wszystkim czytelnikom *Prawa kosmetycznego. Zarys prawa polskiego i europejskiego* (2015) za ich cenne uwagi. Również i w przypadku *Prawa kosmetycznego* zwracam się z podobną prośbą — o nadsyłanie wszelkich uwag, które wpłynąć mogą na jakość zarówno kolejnych wydań tej monografii, jak i innych pozycji z zakresu prawa kosmetycznego.

Mam nadzieję, że prezentowana monografia (chociaż w minimalnym stopniu) przyczyni się do zwiększenia zainteresowania tym niezwykle popularnym i pięknym tematem, efektem czego może będzie prawidłowe, to znaczy odpowiadające rzeczywistości, uregulowanie prawne ujmujące w sposób kompleksowy zagadnienie, bez wątpienia związane z ludzkim zdrowiem — z bezpieczeństwem zdrowotnym człowieka.

Prawo kosmetyczne uwzględnia stan prawny na dzień: 1 sierpnia 2019 r.

Autor